

Falikárpit (töredék) - Héphaisztosz Akhilleusz fegyverit kovácsolja (a trójai háború jeleneteit ábrázoló kárpit részlete)

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	20626
Készítés ideje:	1510 KÖRÜL
Készítés helye:	Brüsszel
Anyag:	gyapjú; selyem
Technika:	szövött
Méretek:	szélesség: 144,5 cm magasság: 134,5 cm

A kárpit eredetileg minden bizonnyal egy nagyobb méretű, több képmezőből álló kárpit részét alkotta, amely a trójai háború történetének epizódjait, közelebbről Akhilleusz történetét elevenítette meg Homérosz *Iliász* című eposza nyomán. A 16. század elején Brüsszelben készült, több példányban leszövött kárpit egy intakt példányát a zaragozai Museo de Tapices de La Seo őrzi (ld. [itt](#)). Ennek bal felső képmezője a budapesti kárpittöredékkel azonos módon ábrázolja Héphaisztoszt és a három fegyverkovácsot, amint Akhilleusz fegyverét kalapálják, a háttérben Akhilleusz anyjával, Thetisszel, aki megbízta a sánta kovácsistent, hogy mágikus erejű fegyvereket készítsen fiának.

A zaragozai kárpit további képmezői a történet előzményeit ábrázolják: a bal alsó sarokban a háborúba induló trójai herceg, Hektór látható, amint magára ölti fegyverzetét és elbúcsúzik feleségétől, Andromakhétól és apjától, Priamosz trójai királytól. A következő jelenet azt ábrázolja, amint Hektór megöli Akhilleusz barátját, Patrokloszt. A képciklus középpontjában a haragvó Akhilleusz látható, majd tőle jobbra Hektór öccse, Déiphobosz, amint Parisz halála után elnyeri Helené kezét. Ez utóbbi jelenetet ábrázolja egy, a madridi Museo Nacional de Artes Decorativas gyűjteményében őrzött kárpittöredék is, amely egykor talán összetartozott a budapesti darabbal (ld. [itt](#)). A kárpit egy további töredéke – egy a budapestihez hasonló formájú oszlopokkal keretelt képmező, amely feltehetően Akhilleuszt és szerelmét, Briszéiszt ábrázolja – a két világháború között Julius Böhler müncheni műkereskedő tulajdonában volt. (Ld. Heinrich Göbel: *Die Wandteppiche und ihre Manufakturen in Frankreich, Italien, Spanien und Portugal*. Teil II, Bd. II. Leipzig 1928, Nr. 327. – tévesen Jákob történeteként meghatározva – ld. [itt](#)).

Egy azonos tárgyú kárpit töredékét, valamint egy vagy két másik, szintén a trójai háború történetét ábrázoló kárpit részleteit őrzi a San Franciscó-i Fine Arts Museum is (ltsz.: 1975.5.28: *Parisz és Helené megérkezése* 1975.5.29: *Hektór felölti fegyverzetét* 1975.5.30: *Menelaosz a trójai palotában megöli Déiphoboszt* – ld. [itt](#)).

Irodalom

- Radvánszky Béla: *Magyar családélet és háztartás a XVI-XVII. században. I. (Reprint)*. Helikon Kiadó, Budapest, 1986. - 31. kép
- Szerk.: Voit Pál: *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - 55. színes kép
- László Emőke: *Flamand és francia kárpitok Magyarországon*. Corvina Kiadó, Budapest, 1980. - Nr. 6.
- szerző: Vadászi Erzsébet: *A terművészetek határai I. Gótika*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1974. - Nr. 99.
- *Tapisseries anciennes des 16e, 17e et 18e siecles, provenant du Musée des arts décoratifs de Budapest*. Musée des arts décoratifs, Lausanne, 1969. - Nr. 1.

